

Ordfører har haft Leilighed til i flere, eller i alt Fald et Par Aar at beskæftige sig med det Stof, han her har behandlet, saaledes maa jeg paa den anden Side fremhæve, at det kun har været vor Hensigt nogenlunde at ville formulere Tanken om Overformynderivæsenets Ordning som en Communesag. Vi have kun tilnærmelsesviis villet give et Billede af, hvorledes den Organisation, der slutter sig til en saadan Tanke, vilde tage sig ud, og derved foranledige, at dens Udførelse i Detaillen her i Rigsdagen maatte blive underkastet en nærmere Drøftelse. Hovedspørgsmaalet er altsaa dette, om den Tanke, hvorfra vi ere gaaede ud, er rigtig, og idet jeg i saa Henseende med Glæde kan henholde mig til de fuldstændige Udtalelser, der herom, deels idag, deels forleden, ere fremkomne, skal jeg tillade mig ganske kort at berøre enkelte af de Indbendinger, som ere fremsatte imod Detaillen. Man har for det Første sagt, at det var principstridigt at ordne Sagen paa den af os foreslaaede Maade. Man har sagt: Lad Overformynderivæsenet være en Familiesag, lad det være en Statsag; det kunne vi forstaae, men en Communesag kan det aldrig blive, men man har ingen Grunde givet derfor. Jeg skal meget villig erkjende, at det Naturligste vilde være at ordne Overformynderivæsenet som en Familiesag, omtrent paa den Maade, som steet er i Mindretallets Forslag; men naar man af forskjellige Grunde ikke tør gaae den Vej, eller i alt Fald troer, at Tiden dertil endnu ikke er kommen, hvorfor skulde man da ikke gaae til Kommunen? Baaede begrebsmæssig og historisk er Kommunen og det communale Liv en naturlig Udførelse af Familien og Familienlivet, og det maa vistnok erkjendes, at Kommunen og det communale Liv staae Familien og Familienlivet nærmere end Staten gjør det. Er dette imidlertid saa, forekommer det mig, at man ikke bør betroe det Anliggende, hvorom der her er Tale, til Staten, men maa overlade det til Kommunen som den, der staaer Familien nærmest. At man i Slutningen af forrige Aarhundrede stred til at ordne Forholdet ad en anden Vej, og navnlig saaledes, at man gik over fra Familieordningen til Statsordningen, troer jeg, har sin naturlige

Forklaringsgrund i den absolute Regjeringsform, i dennes Tendents til Selvadministration og til Statsabsolutisme. Det afgiver i alt Fald ikke det allermindeste Bevis for, at man i vore Dage, da man er kommen til den modsatte Anstuelse og til Erkjendelse af Rigtigheden af communal Selvregjering og Nødvendigheden af Decentralisation, ikke skulde kunne stride til at ordne Forholdet paa en Maade, der stod i Samklang hermed. Jeg nævnte, at det at vedtage en saadan Ordning vilde være et Skridt henimod Virkeliggjørelsen af den communale Selvstændighed, og trods at den Modsigelse derimod, jeg har hørt, maa jeg dog fastholde denne min Formening.

Et æret Medlem har meent, at det ikke var at give Kommunerne Selvstændighed, naar man fatte en Regnskabsfører ved Siden af dem, som under sit Ansvar skulde besørge den hele Virksomhed og føre det hele Tilsyn, som Staten nu besørger, men jeg troer dog, at den communale Selvstændighed i denne Retning er stærkere repræsenteret i vort Forslag end i Lovforslaget, og jeg tænker her navnlig paa Bestemmelserne i vor § 6. De have forekommet den ærede Ordfører vanskelige at forstaae, hvad naturligviis ogsaa kan være Tilfældet, men fra Formens Side vilde de altid kunne forandres. For det Andet har man indvendt mod det af os indbragte Forslag, at det ikke gaaer an at paabyrde Amtsraadene Noget imod deres Villie, og det blev med stor Bestemthed forfikkret, at de, da de i sin Tid vare blevne hørte i Sagen, paa det Bestemteste havde protesteret imod at overtage Overformynderivæsenet. Det blev imidlertid fremhævet af det ærede Medlem for Tilsted Amts 3die Valgkreds (Neergaard), at det dog nok ikke var ganske correct at sige, at Amtsraadene saaledes Alle som En ubetinget havde protesteret, men selv om dette var Tilfældet, troer jeg, at man ikke fra, hvad Amtsraadene meente om denne Sag i 1856—57, vel kan slutte til, at de, naar de, som det nys nævnte ærede Medlem raadede til, paany bleve hørte, vilde være af samme Mening nu som dengang. Jeg troer, at der er den store Forskjel imellem dengang og nu, at der da kun forelaa en almindelig Ankyndning af, at man vilde gaae denne Vej, hvorimod der nu fore-